Parlament Europejski
2024-2029

Komisja Spraw Zagranicznych

2025/2084(INI)

01.07.2025

PROJEKT SPRAWOZDANIA

w sprawie stosunków politycznych między Unią Europejską a Stanami Zjednoczonymi
(2025/2084(INI))

Komisja Spraw Zagranicznych

Sprawozdawca: Michał Szczerba

SPIS TREŚCI

Strona

PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO 3

UZASADNIENIE 8

ZAŁĄCZNIK: PODMIOTY LUB OSOBY, OD KTÓRYCH SPRAWOZDAWCA OTRZYMAŁ INFORMACJE 9

PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie stosunków politycznych między Unią Europejską a Stanami Zjednoczonymi (2025/2084(INI))

Parlament Europejski,

– uwzględniając deklarację transatlantycką w sprawie stosunków między Wspólnotą Europejską a Stanami Zjednoczonymi z 1990 r.,

– uwzględniając wspólne oświadczenie Transatlantyckiego Dialogu Legislatorów z 15 czerwca 2025 r.,

– uwzględniając swoje rezolucje z 2 kwietnia 2025 r. w sprawie realizacji wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa – sprawozdanie roczne za 2024 r.[1] oraz w sprawie realizacji wspólnej polityki bezpieczeństwa i obrony – sprawozdanie roczne za 2024 r.[2],

– uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje i zalecenia dotyczące stosunków transatlantyckich, zwłaszcza zalecenie z 13 grudnia 2023 r. dla Rady, Komisji i wiceprzewodniczącego Komisji / wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa w sprawie stosunków między UE a USA[3],

– uwzględniając koncepcję strategiczną NATO, którą przyjęto na szczycie w Madrycie 29 czerwca 2022 r.,

– uwzględniając Strategiczny kompas UE na rzecz bezpieczeństwa i obrony przyjęty 22 marca 2022 r.,

– uwzględniając białą księgę w sprawie obronności europejskiej „Gotowość 2030” z 19 marca 2025 r.,

– uwzględniając deklarację ze szczytu w Hadze z 25 czerwca 2025 r.,

– uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej z 26 czerwca 2025 r.,

– uwzględniając opinię przedstawioną przez Komisję Handlu Międzynarodowego,

– uwzględniając art. 55 Regulaminu,

– uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych (A10-0000/2025),

A. mając na uwadze, że partnerstwo strategiczne między UE a USA opiera się na wieloletniej wspólnej historii, wartościach demokratycznych i wspólnych interesach, a także mając na uwadze, że partnerstwo to odgrywa zasadniczą rolę w promowaniu pokoju, stabilności, demokracji i dobrobytu po obydwu stronach Atlantyku i na świecie;

[1] Teksty przyjęte, P10_TA(2025)0057.
[2] Teksty przyjęte, P10_TA(2025)0058.
[3] Teksty przyjęte, P9_TA(2023)0468.

B. mając na uwadze, że krajobraz geopolityczny charakteryzuje się nowymi i złożonymi wyzwaniami, w tym rosnącą atrakcyjnością autorytaryzmu, konkurencją geopolityczną, przełomami technologicznymi i klęskami żywiołowymi powodowanymi zmianą klimatu;

C. mając na uwadze, że istnieje pilna potrzeba kompleksowego i zróżnicowanego podejścia do stosunków między UE a USA, które zapewni równowagę między wzmocnioną współpracą, strategicznym zaangażowaniem, wzajemnym szacunkiem i realizowaniem wspólnych interesów;

D. mając na uwadze, że NATO niezmiennie stanowi zasadniczą i niezastąpioną podstawę bezpieczeństwa transatlantyckiego, a także mając na uwadze, że współpraca w dziedzinie obronności między Europą a USA ma zasadnicze znaczenie, jeśli chodzi o zapobieganie obecnym i przyszłym zagrożeniom dla bezpieczeństwa transatlantyckiego i światowego;

E. mając na uwadze, że wartości demokratyczne, podstawowe prawa człowieka i praworządność stanowią fundament partnerstwa transatlantyckiego i globalnego ładu opartego na zasadach oraz definiują zarówno partnerstwo, jak i ład;

F. mając na uwadze, że wzmocnienie społecznego zrozumienia, komunikacji i działań informacyjnych dotyczących stosunków między UE a USA wśród obywateli na obu kontynentach ma kluczowe znaczenie dla zwiększenia zaufania i wiedzy o sobie nawzajem;

G. mając na uwadze, że strategiczna autonomia w dziedzinie regulacji i technologii ma kluczowe znaczenie dla UE przy jednoczesnym utrzymaniu silnego partnerstwa transatlantyckiego i poszanowaniu suwerenności;

H. mając na uwadze, że rosnące wyzwania geopolityczne związane ze wzrostem potęg światowych i regionalnych, zwłaszcza Rosji, Iranu i Chin, wymagają skoordynowanego i strategicznego podejścia transatlantyckiego;

I. mając na uwadze, że głęboka współzależność gospodarcza między UE a USA, stanowiąca największe partnerstwo handlowo-inwestycyjne na świecie, pozostaje istotnym czynnikiem gwarantującym stabilność gospodarczą i wzrost gospodarczy na całym świecie;

1. apeluje o bardziej skoordynowane, spójne i perspektywiczne podejście UE do partnerstwa strategicznego ze Stanami Zjednoczonymi, koncentrujące się zarówno na celach krótko-, jak i średnioterminowych, aby zbudować trwałe stosunki z myślą o przyszłości, które pozwolą na skuteczne działania w odpowiedzi na zmieniające się światowe realia i pojawiające się wyzwania;

2. wzywa do ustanowienia i utrzymywania stałego dialogu strategicznego wysokiego szczebla między UE a USA z myślą o kluczowych punktach zwrotnych i wyzwaniach we wzajemnych stosunkach ze szczególnym uwzględnieniem handlu, bezpieczeństwa i nowych zagrożeń geopolitycznych; podkreśla, że Europa musi odgrywać aktywną i odpowiedzialną rolę w ramach własnej polityki bezpieczeństwa i obrony w ścisłej współpracy z USA i NATO;

3. uznaje historyczną i aktualną rolę Ameryki jako lidera w sprawach globalnych i zachęca USA do dalszego wspierania bezpieczeństwa europejskiego, w tym poprzez obecność wojskową; jest głęboko przekonany, że z uwagi na utrzymujące się zagrożenie ze strony wrogich reżimów ścisła współpraca będzie korzystna dla obu stron;

4. ponownie wspólnie z UE i USA wyraża potępienie dla złych zamiarów i wrogich wpływów Iranu na Bliskim Wschodzie, w tym również potępia fakt, że Iran poparł nikczemne ataki terrorystyczne Hamasu na Izrael z 7 października 2023 r., a także aktywne wspieranie przez Iran terrorystów na całym świecie; podkreśla ogromne zagrożenie, jakie irański program jądrowy stanowi dla wspólnego bezpieczeństwa;

5. podkreśla potrzebę zachowania i wzmocnienia autonomii regulacyjnej UE w kluczowych obszarach polityki oraz wzywa do pełnego poszanowania suwerennych procesów decyzyjnych UE i jej integralności instytucjonalnej;

6. wzywa UE i USA do podjęcia wieloaspektowych wyzwań, jakich źródłem są Chiny, podkreślając jednocześnie potrzebę kompleksowej i dobrze skoordynowanej strategii transatlantyckiej uznającej Chiny za strategicznego konkurenta, w tym poprzez wspólne przeciwdziałanie chińskim działaniom szpiegowskim i operacjom mającym na celu wywieranie wpływu, przy jednoczesnym dalszym wspieraniu tajwańskiej demokracji; dostrzega, że Chiny wspomagają i wspierają rosyjską agresją przeciwko Ukrainie oraz przyjmują taką samą postawę w kwestii rosyjskiego zagrożenia dla bezpieczeństwa europejskiego i transatlantyckiego;

7. podkreśla nieodzowną i stałą rolę USA, jeśli chodzi o przewodzenie NATO i wspólne wysiłki na rzecz bezpieczeństwa, a jednocześnie potwierdza zdecydowane poparcie dla NATO jako najważniejszej instytucji działającej na rzecz transatlantyckiej obrony i odstraszania, zwłaszcza w dziedzinie przeciwdziałania agresji i destabilizującym wpływom Rosji i reżimów takich jak Iran, Białoruś i Korea Północna; dostrzega rolę NATO w promowaniu pokoju i stabilności poza obszarem euroatlantyckim;

8. popiera zwiększenie europejskich wydatków na obronność i inicjatywy, które są w pełni zgodne z celami NATO, w tym wysiłki na rzecz zbudowania charakteryzującego się większymi zdolnościami i większą wiarygodnością europejskiego filaru w ramach sojuszu; podkreśla potrzebę koordynacji polityki dotyczącej przemysłu obronnego i współpracy między gałęziami przemysłu;

9. podkreśla, że UE musi zachować czujność oraz być dobrze przygotowana i gotowa do dostosowania się do wszelkich możliwych nieprzewidzianych sytuacji w celu ochrony i promowania swoich interesów w ramach partnerstwa transatlantyckiego;

10. potwierdza wspólne zobowiązanie UE i USA do wspierania Ukrainy w trwającej obronie przed rosyjską agresją, w tym poprzez zaostrzenie sankcji wobec Rosji oraz pociągnięcie jej do odpowiedzialności za zbrodnie wojenne i zbrodnie przeciwko ludzkości; opowiada się ponadto za wykorzystaniem zamrożonych rosyjskich aktywów państwowych i prywatnych do odbudowy Ukrainy; podkreśla wspólny interes UE i USA, jakim jest integracja Ukrainy w ramach struktur europejskich;

11. podkreśla znaczenie handlu towarami i usługami między UE a USA; podkreśla, że eksport towarów i usług z USA do UE zapewnia 2,3 mln miejsc pracy w USA, a inwestycje unijnych przedsiębiorstw w USA dają zatrudnienie 3,4 mln osób; zachęca

obie strony do działań na rzecz zniesienia ceł i barier pozataryfowych w handlu oraz do rozwiązywania sporów handlowych w drodze dialogu i współpracy;

12. wzywa do ścisłej współpracy i koordynacji w dziedzinie bezpieczeństwa gospodarczego, w szczególności do wymiany informacji na temat kontroli wywozu i zagrożeń związanych z bezpośrednimi inwestycjami zagranicznymi; podkreśla znaczenie współpracy w zakresie wspólnych zewnętrznych wyzwań gospodarczych, takich jak nadwyżka mocy produkcyjnych i nieuczciwe praktyki handlowe, w tym ze strony Chin; wzywa do współpracy w zakresie poprawy dostępu do surowców krytycznych i budowania odpornych łańcuchów dostaw; popiera rozwój inicjatyw na rzecz wyboru łańcuchów dostaw obejmujących tylko zaprzyjaźnione państwa w celu zwiększenia konkurencyjności gospodarczej;

13. zachęca do wzmożonej współpracy w zakresie innowacji technologicznych, w tym rozwoju i wdrażania strategicznych i powstających technologii, takich jak zaawansowana produkcja, sztuczna inteligencja i obliczenia kwantowe; wzywa do podjęcia środków mających na celu zwiększenie odporności gospodarczej poprzez poprawę przepływu najnowocześniejszych zasobów technologicznych między UE a USA, stworzenie odpowiednich norm bezpieczeństwa dla tych technologii i wzmocnienie powiązanych z nimi łańcuchów dostaw;

14. podkreśla, jak ważne jest utrzymanie i wzmocnienie ścisłej koordynacji w dziedzinie bezpieczeństwa energetycznego, w szczególności w zakresie przepływu surowców, oraz w dziedzinie współpracy dotyczącej rozwoju i promowania rozwiązań w zakresie czystej energii, w tym technologii jądrowych;

15. wyraża zaniepokojenie decyzją USA o niestosowaniu globalnego porozumienia podatkowego Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju; uważa, że skoordynowany międzynarodowy system sprawiedliwego opodatkowania ma zasadnicze znaczenie, jeśli światowa gospodarka ma być sprawiedliwsza i bardziej zrównoważona;

16. dostrzega, jak ważne jest zbudowanie i utrzymanie prawdziwie równorzędnego partnerstwa między UE a USA, opartego na wzajemnym szacunku, wspólnych wartościach demokratycznych i wspólnych interesach strategicznych; wzywa do wzmożenia wysiłków na rzecz promowania demokracji, praw człowieka i praworządności na całym świecie;

17. wzywa zarówno UE, jak i USA do znacznego zintensyfikowania działań informacyjnych i strategii komunikacyjnych, aby szerzyć wiedzę na temat partnerstwa transatlantyckiego i jego zrozumienie wśród obywateli i zainteresowanych stron oraz promować zaangażowanie wykraczające poza szczebel federalny w USA poprzez angażowanie władz stanowych, biur gubernatorów, zgromadzeń stanowych i innych organów, które mogą wspierać rozwój takiej współpracy;

18. zaleca dialog z ośrodkami analitycznymi, społeczeństwem obywatelskim, środowiskiem akademickim i innymi zainteresowanymi stronami pozarządowymi w celu poprawy zrozumienia przedmiotowych kwestii po stronie opinii publicznej i wspierania świadomej debaty; wzywa do promowania wymiany edukacyjnej i kulturalnej oraz turystyki;

19. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie Unii Europejskiej, wiceprzewodniczącej / wysokiej przedstawiciel Unii ds. zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Komisji, rządom i parlamentom państw członkowskich oraz Kongresowi Stanów Zjednoczonych.

UZASADNIENIE

Partnerstwo transatlantyckie między UE a USA opiera się na wspólnym przywiązaniu do demokracji, praworządności i międzynarodowego porządku opartego na zasadach. W związku z nasilającą się niestabilnością na świecie w sprawozdaniu podkreślono potrzebę odnowionych i strategicznych stosunków między UE a USA, opartych na wzajemnym szacunku, wzmocnionej współpracy oraz wspólnej wizji pokoju, bezpieczeństwa i dobrobytu na świecie.

W sprawozdaniu podkreśla się, że NATO jest fundamentem bezpieczeństwa transatlantyckiego, i wyraża zadowolenie ze wzmożonych europejskich wysiłków na rzecz zbudowania silniejszego i charakteryzującego się większymi zdolnościami filaru obronnego w ramach sojuszu. W sprawozdaniu wezwano do zintensyfikowania dialogu na temat bezpieczeństwa i obrony, do ścisłej koordynacji w zakresie bezpieczeństwa gospodarczego oraz do ściślejszej współpracy w zakresie innowacji technologicznych, handlu i energii.

W sprawozdaniu potwierdzono kluczową rolę wsparcia, jakiego UE i USA udzielają Ukrainie, w tym poprzez przeznaczenie zamrożonych rosyjskich aktywów państwowych na odbudowę, oraz odniesiono się do wyzwań związanych z autorytarnymi mocarstwami, takimi jak Chiny i Iran.

Autor sprawozdania podkreśla rolę dyplomacji parlamentarnej i zaleca pogłębienie ustrukturyzowanej wymiany, w tym na szczeblu stanowym i lokalnym, a także szersze zaangażowanie ośrodków analitycznych, społeczeństwa obywatelskiego i środowisk akademickich w celu wspierania partnerstwa transatlantyckiego i zapewnienia długoterminowego dostosowania strategicznego.

ZAŁĄCZNIK: PODMIOTY LUB OSOBY, OD KTÓRYCH SPRAWOZDAWCA OTRZYMAŁ INFORMACJE

Zgodnie z art. 8 załącznika I do Regulaminu sprawozdawca oświadcza, że przy sporządzaniu sprawozdania, do czasu przyjęcia go w komisji, otrzymał informacje od następujących podmiotów lub osób:

Podmiot lub osoba
Polski Instytut Spraw Międzynarodowych

Powyższy wykaz został sporządzony na wyłączną odpowiedzialność sprawozdawcy.

Gdy osoby fizyczne są wymienione w wykazie z imienia i nazwiska, zidentyfikowane poprzez swoją funkcję lub wymienione z imienia i nazwiska wraz z podaniem ich funkcji, sprawozdawca oświadcza, że przedstawił tym osobom fizycznym Oświadczenie o ochronie prywatności w Parlamencie Europejskim nr 484 (https://www.europarl.europa.eu/data-protect/index.do), w którym przedstawione są warunki mające zastosowanie do przetwarzania danych osobowych tych osób oraz prawa związane z takim przetwarzaniem.